

Vinterhälsning från Holmöns Utvecklingsforum 2024

Bergvärme borras på Prästgården i juni 2024

Vinterhälsning från Holmöns Utvecklingsforum

Med det här brevet vill vi i Holmöns Utvecklingsforums (HUF) styrelse välkomna vintern och informera om genomförda aktiviteter under året som gått samt några ord om vad som väntar framöver. På www.holmon.se hittar du alltid senaste nytt om vad som händer på vår ö.

Holmöns utvecklingsforum (HUF)

Styrelsen består idag av Joar Sandström (ordförande), Olle Nygren (kassör), Jenny Johansson, (sekreterare), Lena Egnell, Maria Furberg, Rune Brandt och Johan Nyberg. Syftet med HUF är att främja att Holmön bibehålls och utvecklas som en levande skärgårdsbygd. Till vår hjälp har vi flera arbetsgrupper där personer med kompetens och drivkraft bidrar inom olika områden.

Holmöns Bygdebolag (HBBAB)

HUF är majoritetsägare i Holmöns Bygdebolag AB som äger Prästgården och driver Bergguddens vandrarhem. Styrelsen i Bygdebolaget består av Maja Hallén (ordförande), Elenor Nordström (kassör), Joar Sandström (sekreterare) och Jorik Otterbjörk (ledamot). Tack vare ett beviljat stöd från Region Västerbotten kunde vi under sommaren äntligen borra hålen och installera bergvärmepumpen. Investeringen har gett resultat. Hittills har elförbrukningen sjunkit med 65% gentemot föregående års förbrukning, trots ökad inomhustemperatur! Huset kommer nu att vara varmt och tillgängligt för arrangemang hela vintern.

Det har förekommit information i media om att Bergguddens fyr ska säljas. Det är inte fyren som är föremål för försäljning utan de intilliggande fyrvaktarbostäderna. Idag ägs fyren av Sjöfartsverket och husen av Statens fastighetsverk (SFV). SFV har fått ett regeringsuppdrag om att avyttra fastigheter. Bergguddens fyrvaktarbostäder har därför tagits upp på deras lista över säljbara objekt. Innan de får lov att sälja fastigheten måste Riksantikvarieämbetet (RAÄ) ge sitt godkännande då byggnaderna är K-märkta. Om RAÄ godkänner en försäljning kommer fastigheten i första hand att erbjudas andra myndigheter, därefter tillfrågas Umeå kommun. Om varken staten eller kommunen är intresserade av att ta över fastigheten kommer en försäljning på öppna marknaden att ske. Hyresgästerna har besittningsrätt, den eventuella nya ägaren kan inte kasta ut någon från fastigheten.

Leader och Visfestivalen

Under sommarens festival har representanter från HUF och Holmöns Hembygdsförening deltagit i planering och genomförande för att lära sig hur arrangemanget fungerar. 2025 års festival kommer att arrangeras av HUF och planeringen är nu i full gång! Det har bildats en festivalgrupp bestående av Lena Egnell, Tarja Lindkvist, Jorik Otterbjörk, Sofia Löfgren, Maria Fessé samt Maria och Örjan Furberg. Vill du vara med och bidra? Hör av dig till någon i gruppen! Bidrag från Umeå kommun har beviljats liksom EU-medel, men festivalen är fortsatt helt beroende av det starka lokala engagemanget på ön och fastlandet.

Holmöloppet

Holmöloppet genomfördes för andra gången under sommaren och det blev väldigt lyckat med nästan 200 startande. Vinsten som blir från loppet har återinvesterats i ett bastuaggregat till den nya byabastun samt till att hålla skidspåret igång. De som hjälper till att dra spåret kommer få ersättning. Vill du hjälpa till att dra skidspåret, kontakta Joar. Om väderförhållandena blir gynnsamma planeras för ett vinterlopp runt Holmöarna på skidor. Stort tack till Daniel och Markus som är ansvariga för Holmöloppet, vilket underbart arrangemang ni har skapat!

Inventering av friluftslivet

Hösten 2023 beviljades Holmöns utvecklingsforum medel för att inventera och kartlägga friluftslivet på Holmön. En byalunch arrangerades i december 2023 där en inventering av vad som finns samt vilka önskemål om vad som behövs. Bland annat var det många som önskade en byabastu samt att öns stigar ska bli bättre uppmärkta. Inom projektet har vi sedan gått vidare med att inventera stigar och till våren/försommaren kommer fem stigar att märkas upp med skyltar. Vi fick också medel till en skidspårsladd och under vintern 2024/2025 är tanken att ett skidspår dras runt byn. Tack vare vinsten från årets Holmölopp har vi råd att ersätta de som är frivilliga att hjälpa till att dra upp skidspåret.

Sommarkurs med Umeå Arkitekt högskola

Under sommaren arrangerade HUF tillsammans med Umeå Arkitekt högskola en sommarkurs på Holmön. Som en del av inventeringen av friluftslivet på Holmön hade önskemål om en bastu dykt upp och det kändes därför självklart att ge studenterna i uppgift att rita samt bygga en byabastu! Genom ett stöd från Umeå kommun samt en del egen insats kunde vi bekosta materialet och studenterna stod för arbetet. Bastun finns för tillfället på Prästgården, men tanken är att hitta en permanent plats vid havet.

En ny byabastu byggdes sommaren 2024 på Prästgården inom ramen för en sommarkurs vid Umeå Arkitekt högskola.

Utöver att bygga en bastu fick studenterna i uppgift att bygga ett vindskydd. Beställare av vindskyddet var Länsstyrelsen. Platsen som de utgick från var Trappsand där det befintliga vindskyddet är i dåligt skick och behövt ersättas. Det nya vindskyddet, Vindbåken, placerades några hundra meter väster om nuvarande vindskydd, vid Klapperstensfältet.

Vindbåkens uppdelade fasad motsvarar 100 år av landhöjning. Fönstret, som är placerat två tredjedelar upp på fasaden, motsvarar 1300-talets havsnivå då de första människorna bosatte sig permanent på Holmön.

Samarbetet med Umeå arkitekt högskola kommer fortsätta under sommaren 2025 och det planeras redan för en sommarkurs till kommande år. Har du någon idé om vad studenterna kan göra denna gång? Hör av dig till någon i styrelsen med dina idéer!

Blåjusgruppen

Vid årsskiftet 2024/2025 finns drygt 50-tal deltagare i värnet, varav många är deltidsboende. Ytterligare deltagare har värvats under 2024. Några har också avförts med ålderns rätt. En brandövning har hållits under 2024. Inga tillbud inträffade under 2024. Sommaren 2024 var ganska normal utan att vara extremt torr. Inget eldningsförbud infördes under sommaren. Postrodden ställdes in, men både Visfestivalen och SeaJazz genomfördes utan tillbud. Klimat- och väderförhållandena på Holmön innebär ofta att det sommartid är betydligt mindre nederbörd och därmed betydligt

torrare i markerna jämfört med på fastlandet. Flera brandtillbud har också inträffat senaste åren just på grund av att det är så torrt. Blåjusgruppen arbetar därför att vi ska kunna utfärda lokalt eldningsförbud på Holmön vid behov.

Stormen

Stormen i höst gick hårt åt Holmön med flera dagars bortfall av elektricitet och vatten samt flera dagar av inställda färjor. HUF hoppas att via kommunen inom en snar framtid kunna få till stånd ett möte med inblandade aktörer som VAKIN, Umeå energi, ägaren av telecom-masten och Färjerederiet för att ta vara på erfarenheterna och därigenom förbättra beredskapen om något liknande händer igen.

När det gäller nedfallna träd är det upp till markägaren själv att ta rätt på dessa. Ingen gemensam uppsamlingsplats för ris kommer att finnas på ön. Umeå kommuns förbud mot att bränna ris på egen tomt gäller inte på Holmön. Kom ihåg att elda under tider då brandfaran är låg!

KOM-gruppen

De upprepade debaclen med färjan under hösten har knappast undgått någon, med grundstötning av Capella följt av problem med styrningen på Helena Elisabeth. HUF för genom KOM-gruppen en kontinuerlig dialog med Färjerederiet och Umeå kommun för att försöka skapa så goda förutsättningar som möjligt under rådande läge. Tyvärr kvarstår Färjerederiets/Trafikverkets upplägg även denna vinter med inställelsetid i upp till fem arbetsdagar innan ersättningstrafik i form av helikopter sätts in. Trafikverkets direktiv om inställelsetider orsakar en indirekt isolering av Holmön redan när isläggningen börjar. Rädslan att hamna på fel sida av kvarken under inställelsetiden gör att vi behöver välja sida, annars riskerar vi att inte ta oss till jobbet eller att missa ett inplanerat sjukhusbesök. För att lindra denna isolering har vi återigen fått ett bidrag från Umeå kommun på 300 000 kr för att kunna avropa helikoptertrafik under inställelsetiderna. Pengarna kan också användas till att staka skoterled. I år blir det Cassel Aero som kommer trafikera Holmön under de perioder då varken svävare eller färja får användas.

De förändringar i tidtabellen som Färjerederiet velat få till, med vändande turer på vissa avgångar, har prövats under året. I utbyte mot vändande turer har vi fått två extra turer, en på fredagar och en på lördagar. Förändringarna kommer att utvärderas under vintern tillsammans med Färjerederiet. Har du synpunkter får du gärna höra av dig!

Capella på grund 10 november 2024. Ett av alla problem som färjetrafiken drabbats av under hösten.

Avslutningsvis vill vi önska samtliga medlemmar i HUF liksom hela Holmön ett gott nytt 2025. Vi vill också uppmana samtliga medlemmar att komma till vårt årsmöte som äger rum söndagen den **23 februari kl 13** på Prästgården. Det kommer också finnas möjlighet att delta digitalt.

/Styrelsen

Joar Sandström, Olle Nygren, Jenny Johansson, Lena Egnell, Maria Furberg, Rune Brandt och Johan Nyberg.

holmonsutvecklingsforum@gmail.com